

Ang Nakatagong Kasaysayan ng Talatang Apatnapu - Bilang Labing-anim

Ang Ikalawang Sa aba — Ikatlong Bahagi

Jeff Pippenger
2026-06-18

Lohika ni Jones

Ang lohika ni Jones na ang unang anghel ng Apocalipsis labing-apat ay hindi maaaring ihiwalay sa kasunod na dalawang anghel ay ubod-tibay. Ang kaniyang pagkilala sa ugnayang pangkayarian ng tatlong anghel na iyon sa mga anghel ng mga trumpeta ay ganap na hindi mabubutas. Walang alinlangang ang kaniyang diin ay nasa tatlong anghel ng Apocalipsis labing-apat, ngunit ang lohika ng paglalapat sa kanila bilang “di-mapaghihiwalay” ay gayon ding balido para sa lahat ng mga anghel na nauna sa kanila.

Sapagkat itinuon niya ang pansin sa tatlong anghel ng Apocalipsis labing-apat, hindi niya isinakatuparan ang sarili niyang lohika hanggang sa sukdulang kahihinatnan nito. Sa huli, ang lohikang ginamit niya upang iugnay ang ikalima, ikaanim, at ikapitong trumpeta ng kapighatian sa tatlong anghel ng Apocalipsis labing-apat ay kinapapalooban din ng pagdadala sa hanay ng mga trumpeta hanggang sa pinakaugat nito, pabalik sa una sa pitong anghel ng mga trumpeta.

At nakita ko ang pitong anghel na nakatayo sa harapan ng Diyos; at sa kanila ay ibinigay ang pitong trumpeta. ... At ang pitong anghel na may pitong trumpeta ay naghanda ng kanilang sarili upang humihip. Apocalipsis 8:2, 6.

Ang magkakasunod na hanay ng mga anghel ay nagsisimula sa “pitong” anghel ng mga trumpeta, at ang hanay ng mga anghel sa Apocalipsis ay nagsisimula sa unang trumpeta hanggang sa babala ng ikatlong anghel tungkol sa tatak ng halimaw. Tama si Jones sa pagtukoy ng isang pagkakaiba sa pagitan ng unang apat na trumpeta at ng huling tatlong trumpeta ng kaabahan, sapagkat ang maka-propetikong kayariang iyon na “apat at tatlo” ay matatagpuan din sa mga iglesia at sa mga tatak. Ang pagkakatatag sa ibabaw ng tatlong saksi sa aklat ng Apocalipsis ay nagpapahintulot sa mga pumipiling makakita na ang pito, bilang isang simbolo, ay naglalaman din ng apat bilang isang simbolo at ng tatlo bilang isang simbolo.

Isang Banal na Ugnayan

Ang ating tinutukoy nitong mga nakaraang panahon ay na ang una at ikalawang anghel ng Apocalipsis 14 ay pinapangyarihan ng isang hula ng panahon tungkol sa Islam ng una at ikalawang kasawian, at na ang pagpapangyarihan sa ikatlong anghel ay nagaganap sa pamamagitan ng katuparan ng ikatlong kasawian noong 9/11. Ang ipinakikilala ng pagkakapit ni Jones, (bagaman hindi niya ipinahayag ang aking punto) ay na ang bawat anghel mula sa unang anghel ng trumpeta ng Apocalipsis 8 hanggang sa trumpeta ng ikatlong kasawian ng Apocalipsis 11 ay di-mapaghihiwalay na kaugnay ng tatlong anghel ng Apocalipsis 14. Ang mga ito ay mga sagisag

sa loob ng iisang linyang panghula. Dapat silang kilalanin nang gayon upang maunawaan ang iba't ibang tungkuling kinakatawan ng bawat isa sa mga anghel. Kaya kung paanong ang pitong iglesia, tatak, at trumpeta ay kumakatawan sa pito, at gayundin sa sagisag ng apat at tatlo sa loob ng kabuuang sagisag ng pito (mga iglesia, tatak, at trumpeta); ang linya ng mga anghel mula sa una sa pitong anghel ng trumpeta hanggang sa ikatlong anghel ay dapat ituring bilang isang kabuuan. Tinutukoy nito ang isang linya ng labing-isang anghel.

Ang tatlong anghel ng Apocalipsis 14 ay kumakatawan sa mensahe ng babala ng mga Millerita na nagpahayag ng pagbubukas ng paghuhukom, at pagkaraan nito, sa mensahe ng babala ng sandaa't apatnapu't apat na libo na nagpapahayag ng pagsasara ng paghuhukom.

Ang pitong trumpeta ay sumasagisag sa mga kapangyarihang ginamit ng Diyos sa Kaniyang mapagkalingang pamamahala upang maghatid ng kahatulan sa mga bansang nagpatupad ng pagsamba sa araw.

Ang unang apat na trumpeta ay tumutukoy sa sunud-sunod na pagbagsak ng Kanlurang Roma pagsapit ng taong 427.

Ang ikalima at ikaanim ay tumutukoy sa pagbagsak ng Silangang Roma mula 1449 hanggang 1453.

Ang huling tatlong trumpeta ay kumakatawan sa Islam ng tatlong kaabahan.

Ang anghel sa Apocalipsis 10 ay si Cristo, na bumababa upang bigyang-kapangyarihan ang kilusan sa pasimula, at muli Siyang bumababa sa Apocalipsis 18, upang bigyang-kapangyarihan ang kilusan sa wakas.

Ang ikapitong trumpeta ay nagsimulang tumunog noong Oktubre 22, 1844 sa pagbubukas ng paghuhukom na siyang antitipikong Araw ng Pagtubos. Ang trumpeta ng Jubileo ay dapat patunugin sa Araw ng Pagtubos. Samakatuwid, dalawang trumpeta ang pinatutunog sa paghuhukom: ang trumpeta ng Jubileo at ang ikapitong trumpeta.

Kung magkagayo'y ipatutunog mo ang trumpeta ng jubileo sa ikasampung araw ng ikapitong buwan; sa araw ng pagbabayad-sala ay ipatutunog ninyo ang trumpeta sa buong inyong lupain. At inyong babanalin ang ikalimampung taon, at ipahahayag ang kalayaan sa buong lupain sa lahat ng nananahan doon: iyon ay magiging isang jubileo sa inyo; at bawat isa'y magbabalik sa kaniyang pag-aari, at bawat isa'y magbabalik sa kaniyang pamilya. Ang ikalimampung taon ay magiging jubileo sa inyo: huwag kayong maghahasik, ni mag-aani ng tumutubong kusa roon, ni magtitipon ng mga ubas mula sa inyong punong-ubas na hindi naalagaan. Levitico 25:9–11.

Ang konteksto na tumutukoy sa pagkapangalat ng Israel sa loob ng “pitong panahon,” na matatagpuan sa kasunod na kabanata sa Levitico, ay inilalahad sa mga talatang umaakay sa utos na patunugin ang trumpeta ng jubileo sa Araw ng Pagtubos.

Salitain mo ang mga anak ni Israel, at sabihin mo sa kanila, Pagdating ninyo sa lupain na ibinibigay ko sa inyo, ang lupain ay magpapahinga ng isang sabbath sa Panginoon. Anim na taon mong hahasikan ang iyong bukid, at anim na taon mong pupungusan ang iyong ubasan, at

titipunin mo ang bunga nito; ngunit sa ikapitong taon ay magkakaroon ng isang sabbath ng lubos na kapahingahan ang lupain, isang sabbath sa Panginoon: huwag mong hahasikan ang iyong bukid, ni pupungusan man ang iyong ubasan. Ang tumubong kusa mula sa iyong ani ay huwag mong aaniin, ni titipunin man ang mga ubas ng iyong punong ubas na hindi napungusan: sapagkat iyon ay taon ng kapahingahan para sa lupain. At ang sabbath ng lupain ay magiging pagkain ninyo; para sa iyo, at para sa iyong aliping lalaki, at para sa iyong aliping babae, at para sa iyong upahang lingkod, at para sa iyong tagaibang-bayan na nakikipamayan sa piling mo, at para sa iyong mga hayop, at para sa mababangis na hayop na nasa iyong lupain, ang lahat ng ani nito ay magiging pagkain. At bibilang ka para sa iyo ng pitong sabbath ng mga taon, pitong ulit na pitong taon; at ang panahon ng pitong sabbath ng mga taon ay magiging apatnapu't siyam na taon para sa iyo. Levitico 25:2-8.

Nang mapansin ni Miller ang hatol laban sa Israel dahil sa paglabag sa pamamahinga ng Sabbath para sa lupain sa kabanata dalawampu't anim, inilapat niya ang simulain na ang isang araw ay kumakatawan sa isang taon at natuklasan niyang ang isang taon ay tatlong daan at animnapung araw, at na ang pitong ulit ng tatlong daan at animnapu ay dalawang libo limang daan at dalawampung taon ng kaparusahan dahil sa paglabag sa tipan. Iyon ang unang katotohanang maka-propesiya na kanyang natuklasan. Ito ang saligan ng mga katotohanang bumuo sa pundasyong inilatag ni Cristo sa pamamagitan ng gawain ni Miller. Ang trumpeta ng Jubileo ay isang pagpapahayag ng katubusan at kalayaan.

Ang ikapitong trumpeta ay ang Islam ng ikatlong kahabag-habag.

Ngunit sa mga araw ng tinig ng ikapitong anghel, pagka siya'y magsisimula nang tumugtog, ang hiwaga ng Diyos ay magwawakas, gaya ng ipinahayag niya sa kaniyang mga lingkod na mga propeta. Apocalipsis 10:7.

Ang ikapitong trumpeta ng Islam ay isang panlabas na makahulang katotohanan at ang trumpeta ng Jubileo ay ang panloob na makahulang katotohanan ng pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya—pagkaligtas mula sa kasalanan, na ayon kay Sister White ay ang ikatlong anghel sa katotohanan. Sa panahong tumutunog ang ikapitong trumpeta, ang hiwaga ni Cristo sa inyo, na siyang pag-asa ng kaluwalhatian, ay gagawing ganap habang pinagbubuklod ni Cristo ang Kaniyang Pagka-Diyos sa pagkatao ng isang daan at apatnapu't apat na libo. Yaong mga tatanggap noon ng tatak ng Diyos ay magpapahayag ng isang mensahe ng babala na inilalarawan bilang ikatlong sa aba at gayundin bilang babala ng ikatlong anghel. Ang ikatlong sa aba ang nagbibigay-kapangyarihan sa mensahe ng ikatlong anghel kapag ang anghel na walang iba kundi si Jesucristo ay bumababa na may isang mensahe sa Kaniyang kamay.

Kapag kinilala natin na iyon ay isang propesiya ng panahon ng una at ikalawang sawi na nagbigay-kapangyarihan sa mensahe ng unang anghel, at isang propesiya ng ikatlong sawi na nagbibigay-kapangyarihan sa mensahe ng ikatlong anghel, kinikilala natin ang mga trumpeta bilang “mga kahatulang dinala laban sa Roma bilang tugon sa pagpapatupad ng Linggo.” Ang mga kahatulang yaong ipinagkaloob ng banal na kaloob-looban, lalo na ang huling tatlong trumpeta ng sawi, ay umaayon at kaagapay ng mensaheng babala ng tatlong anghel ng Apocalipsis labing-apat. Dalawang sawi at dalawang anghel sa kasaysayang Millerita, at ang ikatlong sawi at ang ikatlong

anghel sa kasaysayan ng isang daan at apatnapu't apat na libo. Sa panimulang kasaysayan ng una at ikalawang mga anghel, ang mensahe ng pagbubukas ng paghuhukom ay nabigyan ng kapangyarihan sa pamamagitan ng isang katuparan ng Islam ng una at ikalawang mga sawi. Sa pangwakas na kasaysayan ng ikatlong anghel, ang mensaheng nagpapahayag ng pagsasara ng paghuhukom ay nabigyan ng kapangyarihan sa pamamagitan ng isang katuparan ng Islam ng ikatlong sawi.

Ang pagpapalakas sa pasimula at sa wakas ay inilarawan ng anghel ng Apocalipsis sampu at labingwalo, "na walang iba kundi si Jesu-Cristo." Ang panlabas na mensahe ng Islam at ang panloob na mensahe ng paghuhukom ay ang panlabas na trumpeta ng ikatlong kaabahan, at ang panloob na mensahe ng paghuhukom ay ang trumpeta ng ikatlong anghel. Ang panlabas na trumpeta ng Islam ay ang hula ng dalawang libo't limang daan at dalawampung taon, at ang panloob na trumpeta ng ikatlong anghel ay ang dalawang libo't tatlong daang taon. Kapwa dumating at tumunog ang mga ito sa pagbubukas ng paghuhukom sa mga patay, at kapwa muling dumating sa pagbubukas ng paghuhukom sa mga buhay.

Ang anghel ng Apocalipsis diez ay bumaba noong Agosto 11, 1840 bilang katuparan ng hula tungkol sa Islam, at sa paggawa nito, ang anghel ay naging sagisag ng pagbaba ng anghel ng Apocalipsis dieciocho kalakip ang katuparan ng isang hula tungkol sa Islam. Ang hatol ng Diyos sa paghihimagsik ng batas ng Linggo noong 321, at muli naman noong 538, ay kinakatawan ng unang anim na trumpeta, at ang Kaniyang hatol para sa nalalapit na paghihimagsik ng batas ng Linggo ay kinakatawan ng ikapitong trumpeta, na siyang ikatlong kaabahan at gayundin ang ikatlong anghel. Ang mensahe ng babala tungkol sa pasimula ng paghatol noong Oktubre 22, 1844 at ang mensahe ng babala ng paghatol sa mga buhay noong 9/11 ay kapuwa pinalakas ng ikapitong anghel sa pagkakasunud-sunod na inilatag ni Jones. Anim na anghel ng trumpeta sa mga kabanata walo at siyam, pagkatapos sa kabanata diez ay bumababa ang anghel na walang iba kundi si Jesu-Cristo. Siya ang ikapito sa pagkakasunud-sunod ng mga anghel, na sinusundan sa kabanata onse ng ikatlong kaabahan, na siyang ikapitong trumpeta na nagsimulang tumunog noong 1844, ngunit siyang ikawalo sa hanay ng mga anghel na umaakay sa ikasiyam, ikasampu, at ikalabing-isang anghel sa Apocalipsis catorce.

Ang mensahe ng ikatlong anghel ay hindi maaaring ihiwalay sa mga mensahe ng una at ikalawang anghel, ngunit hindi rin ito maaaring paghiwalayin sa pitong trumpeta ng paghatol ng Diyos laban sa pagtalikod sa pananampalataya. Ang unang apat na trumpeta ng paghatol sa ikawalong kabanata ng Pahayag ay tumutukoy sa sunud-sunod na pagbagsak ng Kanlurang Roma matapos ang unang batas ni Constantino hinggil sa Linggo noong 321 at nagsimula sa kaniyang paghahati ng imperyo sa silangan at kanluran noong 330.

"Kapag ang ating bansa, sa mga sangguniang pambatas nito, ay magpapatibay ng mga batas upang igapos ang mga budhi ng tao hinggil sa kanilang mga pribilehiyong pangrelihiyon, na ipinipilit ang pangingilin ng Linggo, at ginagamit ang mapaniil na kapangyarihan laban sa mga nag-iingat ng ikapitong-araw na Sabbath, ang kautusan ng Diyos ay, sa lahat ng layunin at kahulugan, mawawalang-bisa sa ating lupain; at ang pambansang apostasya ay susundan ng pambansang pagkapahamak." Review and Herald, Disyembre 18, 1888.

Ang simulain na ang pambansang apostasya ay nagdudulot ng pambansang pagkawak ay dumating sa bansa ni Constantine, na nagsimula sa unang apat na trumpeta na naghatid sa Kanlurang Roma sa pagwawakas nito noong 476. Ang Silangang Roma ay dumating sa pagwawakas nito noong 1453, bagaman sa paraang makahula ay naiwala na nito ang pambansang soberanya nito noong Hulyo 27, 1449. Hindi tulad ng Babilonia, na ibinagsak sa loob ng isang gabi, ang Roma, kapuwa kanluranin at silanganin, ay dinala sa kani-kanilang mga wakas nang paunti-unti. Ang pagbagsak ng Kanlurang Roma sa ilalim ng unang apat na trumpeta pagsapit ng 476 ay kumakatawan sa pagbagsak ng Estados Unidos sa ilalim ng apat na trumpeta, na sa isang antas ay kumakatawan sa apat na salinlahi ng Estados Unidos na nagsimula noong 1798 at nagtatapos sa batas ng Linggo. Ang apat na salinlahing iyon ay kaagapay ng apat na salinlahi ng Adventismo, na kaagapay ng unang apat na iglesia ng Apocalipsis dos, at ng apat na tumitinding karumaldumal sa Ezekiel kabanata walo at ng apat na bugso ng mga balang sa aklat ni Joel.

Sapagkat ganito ang sabi ng Panginoong Diyos: Gaano pa kaya kapag aking ipadala sa Jerusalem ang aking apat na mabibigat na kahatulan—ang tabak, at ang taggutom, at ang mabagsik na hayop, at ang salot—upang ihiwalay mula rito ang tao at ang hayop? Ezekiel 14:21.

Ang ikalima at ikaanim na trumpeta ay nagpabagsak sa Silangang Roma, at ang Silangang Roma, sa makahulag kaugnayan nito sa Kanlurang Roma, ay kumakatawan sa estado. Ang Kanlurang Roma ay kumakatawan sa iglesia. Ang Kanlurang Roma ay kumakatawan din sa Estados Unidos, na unang nasakop, gaya ng nangyari sa Kanlurang Roma.

“Kapag ang Amerika, ang lupain ng kalayaang panrelihiyon, ay makiisa sa Papasiya sa pamimilit sa budhi at sa pagpilit sa mga tao na parangalan ang huwad na Sabbath, ang mga mamamayan ng bawat bansa sa buong daigdig ay maaakay na sumunod sa kaniyang halimbawa.” Testimonies, volume 6, 18.

Ang unang apat na trumpeta ay kumakatawan sa apat na salinlahi ng kasaysayan ng Amerika, at kapag bumagsak ang Estados Unidos, kababagsak pa lamang ng maluwalhating lupain ng talata apatnapu't isa ng Daniel onse, at ang kasunod na hadlang ay ang Egipto, isang sagisag ng nalalabing mga bansa ng sanlibutan. Ang Nagkakaisang mga Bansa, na siyang sampung hari, ay saka sumasang-ayon na ibigay sa kapapahan ang kanilang ikapitong kaharian, sapagkat “sa maikling panahon—isang oras,” sa Apocalipsis disisiete. Nangyayari ito sa piging ng kaarawan ni Herodes, nang ipangako niya ang kalahati ng kaniyang kaharian. Sa piging ng kaarawan ni Herodes, sa oras na iyon ay lumilitaw ang sulat-kamay sa apog ng mga pader, at si Belshazar ay pinapatay. Ang oras na iyon ay dumarating sa kautusan ukol sa Linggo at nagpapatuloy hanggang sa pagsasara ng palugit ng pagsubok ng sangkatauhan. Ang ikapitong kaharian ay nasasakop ayon sa inilarawan ng pagguho ng mga pader ng Constantinople na naganap noong 1453. Mula sa kautusan ukol sa Linggo sa Estados Unidos, ayon sa inilarawan ng 1449; hanggang sa pagbagsak ng Constantinople noong 1453 ay apat na sagisag na taon. Tinanggap ng kapapahan ang kaniyang nakamamatay na sugat noong 1798.

Sa Daniel 11:40, ang kapapahan ay bumagsak noong 1798, sa panahon ng kawakasan. Pagkatapos, ang hari ng timog ay bumagsak noong 1989, sa panahon ng kawakasan. Ang Estados Unidos ay

bumabagsak sa talata 41 at ang Ehipto ay bumabagsak sa talata 42, at ang kapapahan ay dumarating sa ikalawa at pangwakas nitong pagbagsak sa talata 45.

“Mula sa pagbangon at pagbagsak ng mga bansa gaya ng malinaw na inihayag sa mga aklat ng Daniel at ng Apocalipsis, kailangan nating matutuhan kung gaano kawalang-halaga ang panlabas at makasanlibutang kaluwalhatian lamang. Ang Babilonya, taglay ang buo nitong kapangyarihan at karilagan, na kailanman ay hindi na muling nasaksihan ng ating sanlibutan ang katulad nito,—kapangyarihan at karilagang sa mga tao nang panahong iyon ay waring napakatatag at pangmatagalan,—gaano lubusan na itong lumipas! Gaya ng ‘bulaklak ng damo,’ ito ay napahamak. Santiago 1:10. Gayon napahamak ang kaharian ng Medo-Persia, at ang mga kaharian ng Grecia at Roma. At gayon napapahamak ang lahat ng walang Diyos bilang saligan nito. Tanging yaong nakaugnay sa Kaniyang layunin, at naghahayag ng Kaniyang likas, ang makapananatili. Ang Kaniyang mga simulain ang tanging matatag na bagay na nalalaman ng ating sanlibutan.” Prophets and Kings, 548.

Ang pagbagsak ng Estados Unidos (ang bulaang propeta) sa talata apatnapu’t isa ay inilarawan sa pamamagitan ng 1449, at ang pagbagsak ng Ehipto (ang dragon) sa talata apatnapu’t dalawa ay inilarawan sa pamamagitan ng 1453, at ang kapapahan (ang halimaw) ay sumasapit sa wakas na walang tutulong, gaya ng inilarawan ng 1798. Ang bulaang propeta at ang dragon ay ibinabagsak ng mga kapangyarihang trumpeta, at ang halimaw ay ibinabagsak ng isang kapangyarihang dragon.

Ang bilang na apat ay sagisag ng pagguho ng isang kaharian. Ang kaharian ni Alejandro ay nagkawatak-watak sa apat na kaharian, at ang Egipto ay bumagsak sa Dagat na Pula sa ikaapat na salinlahi, at ang Israel ay yumuyukod sa araw sa ikaapat na karumaldumal sa Ezekiel otso. Ang apat na salinlahi ng Protestantismo at ng mga Republikano sa hayop ng lupa ay nagsimula noong 1798 at magtatapos sa malapit nang dumating na batas ng Linggo para sa kapuwa sungay. Ang apat na mabibigat na kahatulan ni Ezekiel laban sa Jerusalem ay naglalarawan ng apat na kahatulan laban sa Estados Unidos, at yaong apat na kahatulan laban sa ikaanim na kaharian ng hula ng Biblia ay sumasagisag sa apat na taon mula 1449 hanggang 1453 nang ang ikapitong kaharian ng hula ng Biblia ay sumang-ayon na ibigay ang kalahati ng kanilang kaharian sa kapapahan sa isang ugnayan ng iglesya at estado na pinaghaharian ng patutot ng Tiro.

Ang apat na taon mula 1449 hanggang 1453 ay kumakatawan sa pagpanaw ng ikapitong kaharian sa batas ng Linggo, at kumakatawan din ang mga ito sa yugto ng pagpanaw ng ikawalong kaharian mula sa batas ng Linggo hanggang sa pagsasara ng panahon ng pagsubok. Ang pananakop sa Ehipto, na siyang sanlibutan at gayundin ang dragon na ibinigay sa kapapahan, ay isang praktal sa pasimula ng yugto na sinasagisagan ng apat na taon mula 1449 hanggang 1453. Tinutukoy nito ang pagbagsak ng Constantinople sa batas ng Linggo, at muli ring tinutukoy iyon kapag si Miguel ay tatayo. Kapag si Miguel ay tumayo, ang apat na anghel ay lubusang pinakakawalan ayon sa inspirasyon.

“Nakita ko na pipigilan ng apat na anghel ang apat na hangin hanggang sa matapos ang gawain ni Jesus sa santuwaryo, at pagkatapos ay darating ang pitong huling salot.” Early Writings, 36.

Apat na paghahati ng kaharian ni Alejandro, apat na trumpeta laban sa Kanlurang Roma, apat na hangin na pinawalan laban sa Silangang Roma, apat na mabibigat na kahatulan laban sa Jerusalem, apat na hangin na pinawalan kapag ang kapapahan ay dumating sa wakas nito na walang sinumang tutulong. Sa paglalagat ng mga sagisag na hulagang ito, isasaalang-alang natin ang ikalawang kaabahan sa konteksto ng paglalapat nito sa malapit nang dumating na batas ng Linggo.

Ang Konseho ng Florencia

Noong 1439, sa Konseho ng Florencia (tinatawag ding Unyon ng Florencia), nilagdaan ng mga kinatawan ng Simbahang Silangang Ortodokso (na pinamunuan ng Emperador Bizantino na si John VIII Palaiologos at ng Patriarka ng Constantinople) ang isang pormal na kautusan ng pagkakaisa sa Simbahang Katoliko Romano. Sila'y sumang-ayon na kilalanin ang Papa ng Roma bilang ulo (kataas-taasang kapamahalaan) ng buong Simbahan.

Sapagkat ang asawa'y pangulo ng asawang babae, gaya naman ni Cristo na pangulo ng iglesia: at siya ang tagapagligtas ng katawan. Efeso 5:23.

Ang Kredo ng Nicea

Tinanggap ng Emperador at ng Patriarka ang “sugnay na Filioque” sa Kredo Niceno, na isang karagdagan sa Kredo Niceno, na nagsasaad na ang Espiritu Santo ay nagmumula sa Ama at sa Anak. Ang Kredo Niceno ay isa sa pinakamahalaga at pinakalaganap na ginagamit na mga pahayag sa kasaysayan ng pananampalatayang Katoliko. Ang Kredo Niceno ay isang pormal na buod ng mga saligang paniniwalang Katoliko. Ito ay orihinal na isinulat upang ipagtaggol ang katotohanan tungkol sa kung sino si Jesu-Cristo. Noong 325, lumitaw ang isang malaking kontrobersiya sapagkat itinuro ng isang saserdoteng nagngangalang Arius na si Jesus ay nilikha ng Diyos Ama at hindi ganap na Diyos.

Tinawag ni Emperador Constantino ang Unang Konseho ng Nicaea upang lutasin ang usapin. Mariing pinagtibay ng konseho na si Jesus ay ganap na Diyos, “kaisa ng substansiya” ng Ama. Ang Kredo ay pinalawak kalaunan sa Konseho ng Constantinople noong 381. Dapat mapansin sa puntong ito na ang Kredo ng Nicaea ay itinatag sa kasaysayan ni Constantino una, at ito ay magiging isang usapin para sa huling Constantino, na si Constantino ikalabing-isa, na siyang huling Emperador ng silangang Imperyong Bizantino. Si Constantino ang Dakila, na siyang una, ay paulit-ulit na inihaharap bilang isang paksa sa propesiya ng Biblia. Siya ang pinuno sa pasimula ng imperyo ng silangan at samakatuwid ay tumitipo sa pinuno sa wakas ng imperyo ng silangan. Ang katotohanang ang Kredo ng Nicaea ay isang sangkap ng kapuwa ng pasimula at pangwakas na mga kasaysayan ay dapat mapansin ng isang mag-aaral ng propesiya, kung nauunawaan nila ang simulain ng alpha at omega.

Noong 381, binago ang Nicene Creed sa pamamagitan ng pagdaragdag ng doktrina ng Purgatoryo, ng doktrina ng Eukaristiya, at ng pagtanggap sa paggamit ng tinapay na walang lebadura para sa Eukaristiya, na isang kaugaliang Latino. Tinanggap din ng Kredo ng 381 ang Katolikong pagkaunawa sa orihinal na kasalanan at sa kabilang-buhay. Nagtapos ito sa mahalagang linyang ito: “Itinatadhana rin namin na ang banal na apostolikong luklukan at ang Romanong Pontifex ang

may pangunahing kapangyarihan sa buong sanlibutan at siya ang tunay na kinatawan ni Cristo.”

Sa Konseho ng Florencia, isa pang binagong bersiyon ang nilagdaan noong Hulyo 6, 1439, labing-apat na taon bago bumagsak ang Constantinople sa mga Turkong Ottoman noong 1453. Ang pagkakaisang ito ay nilagdaan sa ilalim ng matinding pampulitikang panggigipit. Ang Imperyong Byzantine ay desperadong nangangailangan ng tulong militar mula sa Kanluran laban sa sumusulong na mga Ottoman. Nang magbalik sa kanilang lupain ang mga kinatawang Griyego, ang kasunduan ay maring tinanggihan ng nakararami sa mga klero, mga monghe, at karaniwang mamamayan sa Silangan. Karamihan sa mga obispong lumagda rito ay kinalaunang binawi ang kanilang pagsuporta. Ang pagkakaisa ay hindi kailanman lubusang naisakatuparan at pormal na itinakwil ng Silangang Simbahang Ortodokso sa mga sumunod na taon. Pagsapit ng pagbagsak ng Constantinople noong 1453, ang pagkakaisa ay mabibisang gumuho na. Madalas itong inilalarawan ng mga historyador bilang isang pampulitikang pagkakaisa na nabigo dahil sa malalim na pagtutol na teolohikal, pangkultura, at mula sa taumbayan.

Sa Unang Konseho ng Nicaea noong 325 ay pinagtibay ang Nicene Creed. Ito ay namarkahan limang taon bago ang taóng 330, nang ang 360 taon ng Daniel 11:24, na kinakatawan bilang isang “panahon,” ay nagtapos.

Siya ay papasok nang mapayapa maging sa pinakamatatabang dako ng lalawigan; at kaniyang gagawin ang hindi ginawa ng kaniyang mga magulang, ni ng mga magulang ng kaniyang mga magulang; kaniyang ikakalat sa kanila ang samsam, at nasamsam na ari-arian, at mga kayamanan: oo, kaniyang babalangkasin ang kaniyang mga panukala laban sa mga tanggulan, maging sa isang panahon. Daniel 11:24.

Ang taóng 31 BC at 330 ay kapuwa tumutukoy sa “takdang panahon” ng talata dalawampu’t pito at dalawampu’t siyam ng Daniel onse.

At ang puso ng dalawang haring ito ay magiging ukol sa paggawa ng kasamaan, at sila’y magsasalita ng kasinungalingan sa isang dulang; ngunit ito’y hindi magtatagumpay: sapagkat ang wakas ay magiging sa panahong itinakda. ... Sa panahong itinakda siya’y magbabalik, at paroroon sa dakong timugan; ngunit hindi magiging gaya ng una, o gaya ng huli. Daniel 11:27, 29.

Ang pasimula (330) at wakas (1449–1453) ng makahulang linya ng silangang Roma ay kinakatawan ng una at huling emperador na si Constantine. Ang alpha at omega ng makahulang linya ng silangang Roma, na tinatawag na Imperyong Bizantino, ay kaugnay ng pagwawakas ng tatlong daan at animnapung taong Imperyal na Roma na naghari nang kataas-taasan mula sa labanan sa Actium noong 31 BC hanggang sa taong 330, at pagkatapos ay nagpatuloy hanggang 1453. Bago ang labanan sa Actium noong 31 BC, sina Mark Antony at Augustus Ceasar ay nagsalita ng mga kasinungalingan sa isang hapag na hindi umunlad. Bago ang taong 330, noong 325, pinagtibay ang Nicene Creed. Bago ang taong 1453, pinagtibay ang binagong bersiyon ng mismong Nicene Creed na iyon. Bago ang 31 BC, dalawang tauhang pampulitika ang nagsabi ng mga kasinungalingan sa isang hapag. Noong 325, ang mga kasinungalingang espirituwal ay sinabi sa isang hapag. Ang dalawang saksing iyon ang tumutukoy sa pampulitika at espirituwal na mga

kasinungalingang pinagtibay noong 1439 sa Council of Florence. Ang binagong Nicene Creed na iyon ay tinawag na Decree of Union.

Ang unang panandang-daan ng mga kasinungalingan sa iisang hapag ay naganap bago ang 31 BC, at ito ay sa pagitan ng dalawang paksyong pampulitika ng paganong Roma. Ang takdang panahon para sa mga kasinungalingang iyon ay 31 BC, at ito ay binubuo ni Augustus, isang sagisag ng Roma, laban sa isang kompederasyon ng isang lalaki at isang babae na kumakatawan sa Ehipto. Ang ikalawang pangkat ng mga kasinungalingan ay 325, at ang takdang panahon ay 330. Ang ikatlong pangkat ng mga kasinungalingan ay noong 1439, at ang takdang panahon ay 1449–1453. Yaong mga nasa hapag noong 1439 ay kumakatawan sa kanluranin at silangang Roma, na ang silangang Roma ay naghahangad ng isang layuning pampulitika sa pamamagitan ng pagsang-ayon sa isang argumentong panrelihiyon. Ang 31 BC, na sinundan ng 330 at pagkatapos ay 1453, ay kumakatawan sa isang tatluhang aplikasyon ng linya ng Roma.

Ang pampolitikang banta ng alyansa nina Marc Antony at Cleopatra ay naging sagisag ng espirituwal na banta ng erehiya ng Arianismo noong 325, na siya namang naging sagisag ng pampolitika at panrelihiyong banta ng mga Turkong Islamiko noong 1439.

Ang mga doktrina ng Kredo ng Nicea ay mga kasinungalingan at walang katotohanan sa mga iyon. Ang dokumentong nilagdaan noong Hulyo 6, 1439, sa Konseho ng Florencia ay tinawag na Decree of Union at kumatawan sa gayunding mga kasinungalingan at higit pa. Nang magbalik ang mga kinatawan sa Constantinople noong 1439, sinalubong sila ng galit at mga paratang ng pagtataksil. Kumalat ang kasabihan: “Higit na mabuti ang turbante ng Turko kaysa sa mitra ng Papa.”

Ang pagkakaisa ay nilagdaan pangunahin sapagkat ang Emperador na Bisantino ay lubhang nangangailangan ng tulong-militar mula sa Kanluran laban sa mga Otomano. Nang maging malinaw na napakakaunti lamang—o wala—ang darating na tulong-militar, naglaho ang suporta para sa pagkakaisa. Noong 1450–1451, ilang mga sinodo sa Silangan ang tumanggi sa pagkakaisa, at matapos bumagsak ang Constantinople noong 1453, ang pagkakaisa ay ganap na tinalikdan. Ang pangwakas na kinalabasan ng Kautusan ng Pagkakaisa ng Florence ay itinuturing ng Simbahang Silangang Ortodokso bilang isang nabigo at itinakwil na konseho. Hindi ito kinikilala bilang balido. Gayunman, itinuturing pa rin ito ng Simbahang Katoliko Romano bilang isang balidong konsehong ekumenikal.

Itinatag natin ang lohika upang maunawaan kung paanong ang mga makahulang katangian ng ikalawang sawi ay inuulit sa kasaysayan ng ikatlong sawi. Ang hula ng isang daan at limampung taon ng unang sawi ay nagsimula noong Hulyo 27, 1299 at nagtapos noong Hulyo 27, 1449.

1449

Si Constantine XI Palaiologos ay isinilang noong 1404 at naghari mula Enero 1449 hanggang Mayo 29, 1453. Siya ang huling emperador ng Silangang Imperyong Romano (Byzantine), na tumagal nang mahigit 1,100 taon. Buong tapang niyang pinamunuan ang pagtatanggol sa Constantinople sa panahon ng pagkubkob ng mga Ottoman noong 1453, taglay lamang ang humigit-kumulang 7,000 hanggang 8,000 tagapagtanggol laban sa hukbo ni Mehmed II na mahigit

80,000. Namatay siyang nakikipaglaban sa mga pader ng lungsod noong Mayo 29, 1453, nang tuluyang bumagsak ang Constantinople. Ang kaniyang bangkay ay hindi kailanman tiyak na natukoy. Ang kaniyang kamatayan ang nagmarka sa wakas ng Imperyong Romano (ang huling tuwirang pagpapatuloy ng imperyong itinatag ni Augustus noong 27 BC).

Siya ay ginugunita sa kasaysayang Griyego at sa tradisyong Ortodokso bilang isang bayani—na sa alamat ay madalas tawaging “ang Emperador na Marmol” (ang paniniwalang balang araw ay magbabalik siya upang iligtas ang Constantinople).

Si John VIII Palaiologos (1392–1448) ang ikalawa sa kahuli-hulihang Emperador ng Bizancio na naghari mula 1425–1448. Siya ang panganay na anak ni Emperador Manuel II Palaiologos at nakatatandang kapatid ni Constantine XI. Ginugol ni John VIII ang malaking bahagi ng kaniyang paghahari sa desperadong pagsisikap na iligtas ang naghihinalong Imperyong Bizantino mula sa mga Ottoman. Noong 1439, siya mismo ay naglakbay patungong Italya at nangulo sa Konseho ng Florence, kung saan siya at ang delegasyong Silangang Ortodokso ay pansamantalang sumang-ayon na muling makipag-isa sa Simbahang Romano Katoliko at tanggapin ang Papa bilang pinuno ng Simbahan. Si Constantine the Great ay nangulo rin sa Konseho ng Nicaea. Inasahan ni John VIII na ang pagkakaisang ito sa kapapahan ay magdadala ng tulong-militar mula sa Kanluran laban sa mga Turko, ngunit ang pagkakaisang iyon ay lubhang hindi naging popular pagbalik sa Constantinople at sa huli ay nabigo. Namatay si John VIII noong 1448 (sa likás na mga sanhi), limang taon lamang bago bumagsak ang Constantinople noong 1453. Ang kaniyang kapatid na si Constantine XI ay naging emperador pagkaraan nito at namatay habang ipinagtatanggol ang lungsod.

Nang mamatay si Juan VIII noong 1448, ang kaniyang kapatid na si Constantino XI ang pinili bilang kahalili. Pagsapit ng 1448, ang Imperyong Bisantino ay isang munting estadong basalyo na lamang, at ang mga Ottoman ay may malaking impluwensiya sa kung sino ang mauupo sa trono sa Constantinople. Noong Hulyo 27, 1449, isang lubhang mahalagang pangyayaring pampolitika ang naganap sa mga huling taon ng Imperyong Bisantino. Ang Emperador Bisantino na si Juan VIII Palaiologos ay namatay nang mas maaga noong 1448. Ang kaniyang kapatid na si Constantino XI Palaiologos (ang huling emperador) ay ipinahayag bilang emperador sa Constantinople. Gayunman, bago pormal na umakyat sa trono si Constantino XI, nagsugo siya ng mga embahador sa Sultan ng Ottoman (Murad II) at humiling ng pahintulot upang maghari. Ipinagkaloob ng Sultan ang pahintulot na iyon, at noon lamang pormal na kinoronahan at kinilala si Constantino XI bilang emperador. Ang gawang ito ay itinuring na kusang pagsuko ng kasarinlan ng mga Bisantino. Sa kauna-unahang pagkakataon, hayagang kinilala ng isang emperador na Bisantino na siya ay naghahari lamang sa pahintulot ng mga Turkong Ottoman. Makalipas lamang ang apat na taon, noong 1453, bumagsak ang Constantinople sa mga Ottoman.

Tatlong daan at siyamnapu't isang taon at labinlimang araw mula Hulyo 27, 1449, noong Agosto 11, 1453, ang mga Turko ay humingi ng proteksiyon mula sa Ehipto sa pamamagitan ng pagpapasakop sa apat na dakilang kapangyarihan sa Europa, sa gayon ay tinutupad ang hula tungkol sa isang oras, isang araw, isang buwan, at isang taon. Inilatag na natin ngayon ang lohika upang iangkop ang una at ikalawang kaabahan sa malapit nang dumating na batas ng Linggo. Si

Pedro, bilang sagisag ng isang daan at apatnapu't apat na libo, ay kumakatawan sa kilusan ng ikatlong anghel at si William Miller ay kumakatawan sa kilusan sa una at ikalawang mga anghel. Ang dalawang kilusan ay kapuwa may kaugnayan sa “mga susi.”

At ang susi ng sambahayan ni David ay ilalagay ko sa kaniyang balikat; kaya siya'y magbubukas, at walang magsasara; at siya'y magsasara, at walang magbubukas. Isaias 22:22.

At sinasabi ko rin sa iyo, na ikaw ay Pedro, at sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesia; at ang mga pintuang-daan ng impiyerno ay hindi mananaig laban sa kaniya. At ibibigay ko sa iyo ang mga susi ng kaharian ng langit: at ang anomang iyong talian sa lupa ay tatalian sa langit: at ang anomang iyong kalagan sa lupa ay kakalagan sa langit. Mateo 16:18, 19.

Tatalakayin natin ang labanan sa Nineve sa susunod na artikulo bilang ang “susi” na hindi lamang nagbubukas ng hukay na walang kailaliman, kundi bilang ang propetikong susi na nag-aayos sa buong patotoo ng Daniel onse sa ganap na kaayusan. Sa panaginip ni Miller, ang “susi” na nakakabit sa kabaong ay ang paraan ni Miller ng pag-aaral ng Biblia. Ang paglalapat ng mga proof text sa kasaysayang Millerita, kalakip ng “taludtod sa taludtod” sa kasaysayan ng ikatlong anghel, ang siyang susi na nagpapahintulot sa susi ng Apocalipsis nuwebe na magbukas at mag-ayos sa nakatagong kasaysayan ng panlabas na mensahe ng talata kuwarenta tungo sa kaayusan.

Ipagpapatuloy natin ang ating mga pagsasaalang-alang sa susunod na artikulo.

“Sa propeta, ang gulong sa loob ng gulong, at ang mga anyo ng mga nilalang na buháy na kaugnay ng mga ito, ay waring masalimuot at di-maipaliwanag. Ngunit ang kamay ng Walang-hanggang Karunungan ay nakikita sa gitna ng mga gulong, at ganap na kaayusan ang bunga ng gawain nito. Ang bawat gulong ay kumikilos na may ganap na pagkakatugma sa bawat isa pa.” Testimonies to Ministers, 214.